ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1995

Vyhlásené: 11.07.1995 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

138

VYHLÁŠKA
Ministerstva vnútra Slovenskej republiky

zo 16. júna 1995,

ktorou sa ustanovujú zásady požiarnej bezpečnosti pri výstavbe a užívaní prevádzkarní a iných priestorov, v ktorých sa vykonáva povrchová úprava výrobkov náterovými hmotami

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky podľa § 24 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 126/1985 Zb. o požiarnej ochrane v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 48/1993 Z. z. ustanovuje:

PRVÁ ČASŤ
ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1

Vyhláška sa vzťahuje na výstavbu a užívanie

a) lakovní, sušiarní, úpravní náterových hmôt a výrobných zariadení, v ktorých sa na povrchovú úpravu výrobkov používajú náterové hmoty, ktoré sú horľavými kvapalinami[1]) alebo ktoré sú schopné so vzduchom vytvoriť výbušnú koncentráciu[2]), alebo práškové plasty,

b) príručných skladov náterových hmôt[3]),

c) priestorov na občasné nanášanie náterových hmôt.

§ 2

(1) Za prevádzkareň sa považuje objekt alebo súhrn pracovísk a výrobných zariadení, v ktorých sa náterové hmoty používajú v technologických procesoch súvisiacich s povrchovou úpravou výrobkov, s výnimkou priestorov na občasné nanášanie náterových hmôt.

(2) Za lakovňu sa považuje priestor v stavebnom objekte alebo samostatný stavebný objekt, v ktorom je umiestnené výrobné zariadenie.

(3) Za výrobné zariadenie sa považuje zariadenie, v ktorom sa určeným technologickým postupom vykonáva povrchová úprava výrobkov (napr. striekacia kabína, priemyselný robot, manipulátor).

(4) Za náterovú hmotu sa považuje hmota, ktorej spojivom je zvyčajne organická filmotvorná látka, používaná na povrchovú úpravu výrobkov.

(5) Za priestor na občasné nanášanie náterových hmôt sa považuje priestor, v ktorom sa náterové hmoty nanášajú štetcom alebo striekajú pištoľou na rozmerné výrobky, ak čas nanášania alebo striekania neprevyšuje 4 hodiny v týždni alebo ak striekanie neprevyšuje 5 minút v priebehu pol hodiny.

(6) Za horľavé kvapaliny IV. triedy nebezpečnosti sa považujú aj vodou riediteľné horľavé náterové hmoty v stave rozriedenia na koncentráciu predpísanú na použitie, ak výrobca týchto náterových hmôt neurčí inak.

DRUHÁ ČASŤ
POŽIADAVKY NA ZAISTENIE POŽIARNEJ BEZPEČNOSTI PRI VÝSTAVBE PREVÁDZKARNÍ

Prvý oddiel
Stavebné riešenie prevádzok

§ 3

(1) Prevádzkareň môže byť umiestnená len v jednopodlažnom nadzemnom objekte alebo na najvyššom nadzemnom podlaží viacpodlažného objektu.

(2) Prevádzkareň musí tvoriť samostatný požiarny úsek v III. stupni požiarnej bezpečnosti[4]); priestor na občasné nanášanie náterových hmôt môže byť súčasťou iného požiarneho úseku.

(3) Otvory v požiarnych deliacich konštrukciách musí chrániť požiarny uzáver alebo vodná clona; to neplatí, ak voľná plocha otvoru, cez ktorý prestupuje kontinuálne dopravné zariadenie, je menšia ako 400 cm^2.

(4) Všetky prestupy potrubných rozvodov náterových hmôt a riedidiel požiarnymi deliacimi konštrukciami musia byť utesnené v celej hĺbke prestupu nehorľavou hmotou, ktorá je odolná proti chemickým účinkom používaných náterových hmôt a riedidiel.

(5) Podlahy, steny a strop prevádzkarne musia byť vyhotovené z nehorľavého materiálu, ktorý je chemicky odolný proti používaným náterovým hmotám a riedidlám, a ich povrch sa musí dať ľahko čistiť. Podlaha musí byť spádovaná s odvodom do samostatnej chemickej kanalizácie.

(6) Elektrostaticky vodivú podlahu treba vyhotoviť

a) v lakovniach so stupňom nebezpečenstva výbuchu 2[5]),

b) v lakovniach so stupňom nebezpečenstva výbuchu 1[5]) iba pri ručnom nanášaní náterových hmôt alebo pri nanášaní práškových plastov v elektrickom poli.

(7) V prevádzkarni, v ktorej sa používajú horľavé kvapaliny I. alebo II. triedy nebezpečnosti[1]), nesmú byť umiestnené zhora prístupné káblové kanály.

(8) Vo vnútorných priestoroch prevádzkarne s objemom väčším ako 30 m^3 a s prostredím stupňa nebezpečenstva výbuchu 1 alebo stupňa nebezpečenstva výbuchu 2[5]) musia byť v stavebných konštrukciách výfukové plochy.[1])

(9) Priestor lakovne, úpravne náterových hmôt a príručného skladu náterových hmôt, v ktorých sa používajú horľavé kvapaliny, musí mať havarijnú a záchytnú nádrž[1]).

(10) Objekty, v ktorých sú umiestnené prevádzkarne, musia byť vybavené bleskozvodmi.[6])

§ 4

(1) Prevádzkareň musí mať najmenej dva východy otvárateľné zvonku i zvnútra vedúce na únikovú cestu alebo do voľného priestoru. Východy sa podľa možnosti umiestňujú na protiľahlých stranách prevádzkarne.

(2) Vstup do príručného skladu náterových hmôt musí byť zvonku alebo z odvetrávaného priestoru.

Druhý oddiel
Výrobné zariadenia

§ 5
Všeobecné požiadavky

(1) Výrobné zariadenia musia byť z nehorľavého materiálu alebo z materiálu, ktorý pri požiari alebo inej mimoriadnej udalosti výrazne nemení svoje vlastnosti a nešíri požiar.

(2) Výrobné zariadenia musia byť technicky vyhotovené tak, aby prerušením dodávky energie nebola ovplyvnená ich bezpečnosť.

(3) Prívodné hadice náterových hmôt, riedidiel a práškových plastov musia byť vyhotovené z elektrostaticky vodivého materiálu.

(4) Kovové časti výrobných zariadení prevádzkarne vrátane potrubných rozvodov náterových hmôt a riedidiel musia byť vodivo prepojené a uzemnené.

(5) Výrobné zariadenia na povrchovú úpravu výrobkov z elektricky vodivého materiálu, ktorých celková plocha je väčšia ako 0,5 m^2, musia byť technicky vyhotovené tak, aby umožňovali uzemnenie týchto výrobkov.

(6) Elektrické zariadenia umiestnené v prevádzkarňach musia mať krytie zodpovedajúce určenému druhu prostredia.[7])

(7) Rozvodné potrubia náterových hmôt a riedidiel musia byť vyhotovené tak, aby sa v prípade vzniku havárie mohol ich obsah bezpečne vypustiť, a umiestnené tak, aby sa nemohli zahriať na teplotu vyššiu, ako je teplota vznietenia kvapaliny dopravovanej potrubím, znížená o 50 °C.

§ 6
Sušiarne

(1) Teplota povrchových častí vyhrievacích zariadení v sušiarňach musí byť aspoň o 50 °C nižšia, ako je teplota vznietenia náterových hmôt alebo ich rozpúšťadiel. Vyhrievacie zariadenia musia byť umiestnené tak, aby na ne nemohli odkvapkávať náterové hmoty zo sušiacich sa výrobkov.

(2) Sušiareň musí byť vybavená teplomerom na sledovanie teploty vnútri sušiarne.

(3) Sušiareň, v ktorej sa používajú plynné alebo kvapalné palivá, možno vyhrievať iba nepriamo; horákový systém vyhrievacieho zariadenia musí byť umiestnený mimo priestoru sušiarne.

(4) Pri poruche odsávania sa vyhrievacie zariadenia musia automaticky vypnúť. Ak sú vyhrievacími zariadeniami infražiariče, musia byť vyhotovené tak, aby sa dali zapnúť až po prevetraní vnútorného priestoru sušiarne.

§ 7
Dopravné zariadenia

(1) Pri nanášaní náterových hmôt v elektrickom poli musia byť dopravné zariadenia vyhotovené tak, aby sa hodnota zvodového odporu striekacieho zariadenia predpísaná výrobcom neprekročila a aby v mieste styku s výrobkom nemohla preskočiť iskra.

(2) Trolejové vedenia žeriavových dopravných zariadení, ktoré zasahujú do priestorov lakovní, musia byť zabezpečené proti úletu iskier.

(3) Kolesá nekoľajových dopravných prostriedkov používaných v prevádzkarňach musia mať neiskrivé, elektrostaticky vodivé obruče.

(4) Kontinuálne dopravné zariadenia pri nanášaní náterových hmôt máčaním alebo polievaním alebo v striekacích kabínach na automatické nanášanie musia byť vyhotovené tak, aby ich nebolo možné uviesť do činnosti, ak nie je zároveň v činnosti odsávacie zariadenie.

§ 8
Vzduchotechnické zariadenia

(1) V priestoroch prevádzkarní musí byť zabezpečená výmena vzduchu prirodzeným vetraním alebo vzduchotechnickým zariadením.

(2) Vzduchotechnické zariadenia musia byť riešené tak, aby sa nimi nemohol šíriť požiar a jeho splodiny.[8])

(3) V lakovniach a sušiarňach musí byť výmena vzduchu zabezpečená podtlakovým spôsobom s výnimkou ustanovenou v odseku 4.

(4) V prípade, že sú osobitné požiadavky na zabezpečenie bezprašného prostredia, môže sa v lakovni vetrať pretlakovým spôsobom, ak je zabezpečené, aby sa výpary z prevádzky nešírili do okolitých vnútorných priestorov.

(5) Pri výmene vzduchu vnútri výrobného zariadenia nesmie koncentrácia nebezpečných látok na žiadnom mieste prevádzkarne prekročiť 25 % dolnej medze výbušnosti[2]). Pri používaní práškových plastov nesmie koncentrácia vnútri striekacej kabíny prekročiť 50 % dolnej medze výbušnosti[2]).

(6) Vývody odsávacieho potrubia vzduchotechnického zariadenia nad strechu objektu musia byť vzdialené najmenej 1, 5 m od stavebných konštrukcií z horľavých hmôt a musia zabezpečiť rozptyl znečisťujúcich látok tak, aby sa nemohli spätne nasávať do prevádzkarne.

(7) Vzduchotechnické zariadenia musia byť vybavené účinným filtrom na zachytávanie horľavých aerosólov z náterových hmôt.

(8) Horľavé aerosóly, plyny a pary z náterových hmôt sa z rôznych požiarnych úsekov nesmú odsávať do spoločného odsávacieho potrubia vzduchotechnického zariadenia. Sušiace priestory musia mať samostatné odsávacie potrubie.

(9) Znečistený vzduch sa nesmie odsávať cez ovládače elektrických zariadení. Zariadenie na odsávanie prestrekov náterových hmôt musí byť zabezpečené tak, aby sa zabránilo možnosti ich výbuchu.

(10) Priestor, v ktorom sa nanášajú náterové hmoty máčaním alebo polievaním, musí byť zakrytý a odsávaný tak, aby sa v ňom nemohla vytvoriť nebezpečná koncentrácia plynov alebo pár a aby v ňom bola zabezpečená aspoň 10-násobná výmena vzduchu za hodinu; obdobne musí byť zabezpečené odsávanie z havarijnej nádrže v mechanizovanej úpravni náterových hmôt.

(11) Otvorené technologické zariadenia (kade, vane a pod.) s náterovými hmotami I. a II. triedy nebezpečnosti[1]) musia mať miestne odsávanie.

§ 9
Striekacie kabíny

(1) Striekacia kabína, v ktorej sa náterové hmoty alebo práškové plasty nanášajú ručne aj automaticky, musí byť vyhotovená tak, aby

a) pracovný otvor v časti na ručné nanášanie bol situovaný tak, aby obsluhu nemohol zasiahnuť plameň vzniknutý v časti striekacej kabíny na automatické nanášanie,

b) v časti na automatické nanášanie bola vybavená zariadením na neutralizáciu elektrostatického náboja s takou istou mierou bezpečnosti ako časť striekacej kabíny na ručné nanášanie,

c) v časti na ručné nanášanie bola vybavená automatickým zariadením na likvidáciu lokálneho zahorenia a výbuchu v lúči náterových hmôt a práškových plastov prúdiacich z pištole.

(2) Rozprašovacie zariadenia musia byť vyhotovené tak, aby sa pri prerušení odsávania striekacej kabíny alebo pri zastavení kontinuálneho dopravného zariadenia prerušil prívod náterových hmôt.

(3) Dvere do striekacej kabíny na automatické alebo ručné nanášanie náterových hmôt alebo do priestoru ich nanášania musia byť vybavené dverovými kontaktmi, ktoré pri ich otvorení vypnú výrobné zariadenie; tieto kontakty nesmú ovplyvňovať činnosť zariadení na ochranu proti požiaru a výbuchu uvedených v § 10 ods. 1.

(4) Priemyselný robot musí byť vyhotovený a umiestnený tak, aby jeho činnosť nemohla ovplyvňovať funkcie zariadení na ochranu proti požiaru a výbuchu.

§ 10
Zariadenia na ochranu proti požiaru a výbuchu

(1) Striekacie kabíny na automatické nanášanie náterových hmôt a práškových plastov musia byť vybavené

a) elektrickou požiarnou signalizáciou[9]) alebo obdobným zariadením na zistenie požiaru,

b) stabilným hasiacim zariadením alebo zaplavovacím zariadením[10]),

c) zariadením na likvidáciu lokálneho zahorenia alebo výbuchu v lúči náterovej hmoty a práškového plastu prúdiacich z pištole[11]) s trvalým zdrojom elektrickej energie okrem striekacích kabín, v ktorých sa nanášajú vodou riediteľné náterové hmoty.

(2) Elektrická požiarna signalizácia alebo obdobné zariadenie na zistenie požiaru v striekacích kabínach na automatické nanášanie náterových hmôt alebo práškových plastov musí zabezpečiť vypnutie ventilátorov, zastavenie dopravy striekaných predmetov vypnutie funkcie priemyselného robota a zastavenie prívodu náterových hmôt.

(3) Zariadenia na likvidáciu lokálneho zahorenia alebo výbuchu v lúči náterovej hmoty alebo práškového plastu prúdiacich z pištole musia začať svoju činnosť do 20 milisekúnd od vzniku zahorenia alebo výbuchu, zabezpečiť automatické vypnutie ventilátorov, kontinuálneho dopravného zariadenia a zdroja vysokého napätia a zastavenie prívodu náterových hmôt alebo práškových plastov; zariadenia musia svoju činnosť signalizovať opticky i akusticky.

(4) Striekacie kabíny na ručné nanášanie náterových hmôt alebo práškových plastov najmenej s piatimi striekacími pištoľami musia byť vybavené stabilným hasiacim zariadením alebo zaplavovacím zariadením s nastaviteľným oneskorením uvedenia do činnosti.

TRETIA ČASŤ
POŽIADAVKY NA ZAISTENIE POŽIARNEJ BEZPEČNOSTI PRI UŽÍVANÍ PREVÁDZKARNÍ A PRIESTOROV NA OBČASNÉ NANÁŠANIE NÁTEROVÝCH HMÔT

§ 11
Užívanie prevádzkarní

(1) V prevádzkarni musí byť umiestnený

a) prevádzkový predpis,

b) požiarny poriadok pracoviska[12]),

c) požiarne poplachové smernice[12]).

(2) Prevádzkový predpis obsahuje najmä návod na obsluhu zariadení vrátane termínov ich čistenia, návod na poskytnutie prvej pomoci pri popáleninách, úrazoch elektrickým prúdom, otravách výparmi rozpúšťadiel a pri iných možných úrazoch.

(3) V prevádzkarňach sa musí udržiavať náležitý poriadok; usadeniny a zvyšky náterových hmôt sa musia v termínoch určených v prevádzkovom predpise bezpečným spôsobom odstrániť.

(4) Na odkladanie čistiacej vlny, zvyškov náterových hmôt a podobných materiálov musí byť v prevádzkarni nádoba z nehorľavého materiálu so samozatvárateľným vekom. Obsah nádoby sa musí denne z prevádzkarne odstraňovať a umiestňovať na vopred určené bezpečné miesto. Ustanovenia osobitných predpisov nie sú tým dotknuté[13]).

(5) V prevádzkarni je zakázané fajčiť a manipulovať s otvoreným ohňom s výnimkou ustanovenou v odseku 6. Na vstupných dverách do prevádzkarne musí byť značka s nápisom „ZÁKAZ FAJČENIA A VSTUPU S OTVORENÝM OHŇOM“ a označenie príslušného prostredia[14]).

(6) Pri nanášaní práškových plastov v elektrickom poli sa nesmie fajčiť a manipulovať s otvoreným ohňom do vzdialenosti 5 m od miesta nanášania. Zákaz musí byť viditeľne označený značkou a nápisom „ZÁKAZ FAJČENIA A VSTUPU S OTVORENÝM OHŇOM“ a označením príslušného prostredia[14]).

(7) Technické parametre a opatrenia týkajúce sa výrobných zariadení a požiarnotechnických zariadení určené výrobcom sa nesmú meniť ani upravovať.

(8) Osoby pracujúce v prevádzkarňach môžu používať len osobné ochranné pracovné prostriedky bez kovových súčastí, vyhotovené z materiálov, ktoré nemôžu vytvoriť statickú elektrinu.

(9) V prevádzkarni sa môžu náterové hmoty skladovať iba v príručných skladoch náterových hmôt[3]).

(10) Pri zmene druhu náterovej hmoty treba priestor v lakovni upraviť tak, aby nevzniklo nebezpečenstvo požiaru ich vzájomnou reakciou.

(11) Na podlahe prevádzkarne musia byť odlíšiteľnými farebnými pásmi alebo tabuľkami[14]) umiestnenými na výrobnom zariadení vyznačené nebezpečné pásma so stupňom nebezpečenstva výbuchu 1 alebo so stupňom nebezpečenstva výbuchu 2[5]).

(12) Výrobky z elektricky vodivých materiálov s celkovou plochou väčšou ako 0,5 m^2 musia byť pri nanášaní náterových hmôt uzemnené.

(13) V lakovniach a skladoch náterových hmôt nie je dovolené odkladať horľavé a horenie podporujúce materiály a predmety nesúvisiace s činnosťou v prevádzkarni.

(14) Zariadenie na nanášanie práškových plastov možno uviesť do činnosti až po zapnutí vetrania striekacej kabíny a zariadenie na nanášanie náterových hmôt, len ak bol vzduch v striekacej kabíne vymenený v celom objeme aspoň dvakrát.

§ 12
Užívanie priestorov na občasné nanášanie náterových hmôt

(1) Priestor na občasné nanášanie náterových hmôt sa musí viditeľne ohraničiť na podlahe a označiť bezpečnostnými tabuľkami s nápisom „PRIESTOR NA OBČASNÉ NANÁŠANIE NÁTEROVÝCH HMÔT“ a počas pracovného cyklu (pri striekaní, sušení) vetrať odsávacím zariadením alebo stále otvorenými vetracími otvormi.

(2) Ustanovenia § 5 ods. 6 a § 11 ods. 1 až 11 platia obdobne.

(3) Vo vzdialenosti menšej ako 10 m od ohraničenia priestoru na občasné nanášanie náterových hmôt je zakázané vykonávať činnosť, ktorá môže byť zdrojom iniciácie požiaru alebo výbuchu (napr. fajčenie, zváranie, brúsenie, vjazd vozidiel alebo vozíkov so spaľovacími motormi alebo vjazd akumulátorových vozíkov).

(4) Počas nanášania a schnutia náterových hmôt musí byť priestor na občasné nanášanie náterových hmôt vybavený aspoň dvoma vhodnými ručnými hasiacimi prístrojmi s hmotnosťou najmenej 5 kg.

ŠTVRTÁ ČASŤ
SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 13

V prípadoch, keď je z dôvodu opravy, údržby a pod. nevyhnutné nanášať náterové hmoty v objektoch i mimo nich, ustanovenia § 12 ods. 1 až 4 platia primerane.

§ 14

Prevádzkarne, ktorých stavebné riešenie a výrobné zariadenia nezodpovedajú ustanoveniam tejto vyhlášky, sa musia upraviť v súlade s touto vyhláškou pri najbližšej rekonštrukcii, najneskôr však do 31. decembra 1999.

§ 15

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. septembrom 1995.

Ľudovít Hudek v. r.

1) STN 65 0201 Horľavé kvapaliny. Prevádzky a sklady.

2) STN 65 0322 Koncentračné medze výbušnosti. Horľavé plyny a pary.

3) STN 67 0811 Skladovanie náterových hmôt.

4) STN 73 0804 Požiarna bezpečnosť stavieb. Výrobné objekty.

5) STN 33 2320 Elektrotechnické predpisy. Predpisy pre elektrické zariadenia v miestach s nebezpečenstvom výbuchu horľavých plynov a pár.

6) STN 34 1390 Predpisy na ochranu pred bleskom.

7) STN 33 0300 Elektrotechnické predpisy. Druhy prostredí pre elektrické zariadenia.

8) STN 73 0872 Požiarna bezpečnosť stavieb. Ochrana stavieb proti šíreniu požiaru vzduchotechnickým zariadením.

9) STN 34 2710 Predpisy pre zariadenia elektrickej požiarnej signalizácie.

10) STN 38 9000 Požiarna ochrana. Prostriedky. Názvoslovie.

11) STN 33 2031 Overovanie a prevádzka technologických zariadení a lietadiel s ohľadom na nebezpečné účinky statickej elektriny.

12) Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 446/1991 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona Slovenskej národnej rady o požiarnej ochrane.

13) Nariadenie vlády Slovenskej repubiky č. 606/1992 Zb. o nakladaní s odpadmi.

14) STN 01 8012 Bezpečnostné značky a tabuľky.
STN 34 3510 Bezpečnostné tabuľky a nápisy na elektrické zariadenia.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.